

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 3 maart 2010

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 41.116V/PN
LR/MM

Betreft : toepassing taalwetgeving in Brusselse ziekenhuizen.

In zitting van 26 februari 2010 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klachtendossier dat door de vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad werd ingediend betreffende de taalkennis van psychiaters tewerkgesteld in bepaalde Brusselse ziekenhuizen.

Aan de basis van dat dossier ligt een klacht van de burgemeesters van de politiezone TARD (Ternat, Affligem, Roosdaal, Liedekerke). Zij stellen in een brief aan de Procureur des Konings (PDK) te Brussel dat zij worden geconfronteerd met het probleem van personen die in een dringende procedure tot collocatie worden opgenomen in Brusselse ziekenhuizen. Zij moeten deze personen, op vordering van een parketmagistraat, overbrengen naar een ziekenhuis met het oog op een psychiatrisch onderzoek. Dit ziekenhuis wordt bij beurtrol aangewezen volgens een omzendbrief van het parket PDK te Brussel. In verschillende gevallen bleek de aangestelde psychiater het Nederlands niet machtig te zijn. Zij vrezen dat door een onoordeelkundige diagnose gevaarlijke personen niet gedwongen worden opgenomen en vrij blijven rondlopen met alle gevaar voor de openbare orde en rust, waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Zij citeren als voorbeeld een persoon in een medisch pedagogisch instituut die zeer gewelddadig werd.

De vraag tot dringende collocatie was vergezeld van een verslag opgesteld door de psychiater verbonden aan het instituut. Na onderzoek in het Brugmannziekenhuis door een Franstalige psychiater werd beslist hem niet onder dwang op te nemen ter observatie.

De PDK te Brussel antwoordt hierop dat hij de bedenkingen van de burgemeesters volledig kan ondersteunen gezien zijn ambt ook regelmatig met de aangebrachte problematiek wordt geconfronteerd.

De PDK te Brussel brengt in een afzonderlijke brief de VCT nog op de hoogte van een incident in een ander Brussels ziekenhuis, waarbij een Nederlandstalig persoon met het oog op een psychiatrisch onderzoek in het kader van een dringende procedure tot collocatie werd onderzocht door een Franstalig psychiater die het Nederlands niet machtig was. Ingevolge het alerte optreden van de politiemensen van de betrokken politiezone en van de betrokken substituut van de PDK werd de zieke persoon nog dezelfde dag overgebracht naar een ander ziekenhuis waar hij door een Nederlandstalig psychiater werd onderzocht. Op bevel van het

parket werd door de politiemensen ook proces-verbaal van de feiten in het eerste ziekenhuis opgemaakt.

*
* *

Aan de rechtstreeks bij deze problematiek betrokken instellingen, de Interhospitalenkoepel IRIS belast met het beleid van de Brusselse openbare ziekenhuizen en de PDK te Brussel, werden vragen om toelichting gesteld.

De Afgevaardigd Bestuurder van IRIS antwoordt als volgt:

“Uit uw schrijven zou blijken dat bij personen die, op vordering van een parketmagistraat, dienen te worden overgebracht naar een ziekenhuis, met name het UVC Brugmann,, in verschillende gevallen de aangestelde psychiater het Nederlands niet machtig was, waardoor gevaarlijke personen niet zouden worden geïnterneerd.

Het Diensthoofd van de Psychiatrie van het UVC Brugmann meldt ons dat geen enkel incident werd medegedeeld dienaangaande. Op onze spoeddienst zijn telkens één Nederlandstalige en één Franstalige geneesheer aanwezig, teneinde deze toestanden te vermijden. Bovendien zijn beide Diensthoofden van de dienst Psychiatrie perfect tweetalig, mochten er zich daadwerkelijk taalproblemen voordoen bij eventuele collocatie van psychiatrische gevaarlijke patiënten.

Daar wij over geen enkele nadere informatie beschikken, lijkt het ons moeilijk een intern onderzoek op te starten. Wij hopen dan ook dat u ons aanstonds bijkomende inlichtingen kunt mededelen.

Wij maken tevens van deze gelegenheid gebruik om u te melden dat op het niveau van alle Brusselse IRIS-ziekenhuizen het aanleren van de Nederlandse taal wordt aangemoedigd door tal van initiatieven (voorbereiding op het SELOR-examen, wekelijkse vervolmakingslessen in groep en individueel op de werkvloer door Nederlandstalige leraars, samenwerkingsprojecten met het “Huis van het Nederlands”, gesprekstafels, e-learning,...).”

De PDK te Brussel antwoordt:

“De magistraat die de zaak behandelt laat de “zieke personen” overbrengen naar één der ziekenhuizen in Brussel-Hoofdstad die per beurtrol worden aangeduid. Eénmaal aldaar opgenomen wordt “de zieke persoon” onderzocht door een van dienst zijnde psychiater. Mijn ambt duidt dus niet “nominatim” de psychiaters aan, gezien dit gebeurt in de kliniek zelf onder de aanwezige psychiaters.

Het is mijn ambt niet bekend of er in de Brusselse ziekenhuizen een lijst bestaat van deskundigen/psychiaters met hun taalvaardigheid. Zelfs indien deze lijst zou bestaan, lost dit het probleem niet op gezien de tweetalige psychiaters te gering in aantal zijn om steeds een onderzoek in het Nederlands uit te voeren.

In de wet is nergens voorzien dat personen uit Nederlandstalige gemeenten die voor een maatregel in aanmerking komen alleen aan Brusselse ziekenhuizen worden toegewezen voor

onderzoek. In de praktijk is dit echter wel het geval zoals het parket te Brussel tot heden de gewoonte heeft om zieken die aan de voorwaarden voldoen ter observatie te laten opnemen in een psychiatrische kliniek binnen het arrondissement Brussel.

Om dergelijke wantoestanden te voorkomen zou men de mogelijkheid kunnen creëren om de politiediensten die de “zieke” dienen over te brengen naar het per beurtrol aangewezen ziekenhuis, vóóraf aan de overbrenging telefonische navraag te laten doen of er een Nederlandstalige psychiater aanwezig is.

Dit zou echter andere problemen kunnen oproepen in verband met het omzeilen van de tweetaligheid in de aangenomen ziekenhuizen. Ook zou deze procedure te omslachtig kunnen zijn en te veel tijd in beslag kunnen nemen voor de politiediensten.

De enige praktische oplossing zou er kunnen in bestaan dat Brusselse ziekenhuizen in Brussel-Hoofdstad zelf een beurtrol zouden opstellen waarbij steeds een Nederlandstalige psychiater beschikbaar zou zijn voor de Nederlandstalige zieken die dringend dienen onderzocht te worden.

Het is echter niet de bevoegdheid van mijn ambt om hiertoe het initiatief te nemen.”

*
* *

1. Gelet op de toelichting verstrekt door de afgevaardigd bestuurder van IRIS en op de algemene aard van de klacht (zonder concrete aanwijzing van de personen betrokken bij het incident in het Brugmannziekenhuis en de dagen waarop die zouden hebben plaatsgehad) vervat in de brief van de politiezone TARL is het voor de VCT niet mogelijk zich in concreto uit te spreken over de gegrondheid van de feiten.

2. Niettemin is de VCT van oordeel dat uit het dossier voorgelegd door de vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en uit de toelichting verstrekt door de PDK te Brussel kan afgeleid worden dat de opname van Nederlandstalige personen in Brusselse ziekenhuizen bij een dringende procedure tot collocatie aanleiding kan geven tot problematische situaties, waarbij de taalwetgeving niet wordt nageleefd en als gevolg ervan de openbare rust en veiligheid in het gedrang kunnen komen.

Om te vermijden dat Nederlandstalige personen bij een dringende procedure tot collocatie in Brusselse ziekenhuizen door Franstalige Nederlandsonkundige psychiaters worden onderzocht of behandeld, acht de VCT het aangewezen volgende overwegingen en suggesties te geven:

a) Wat specifiek de psychiatrische patiënten uit Nederlandstalige gemeenten betreft (deze worden bedoeld in de brief van de politiezone TARL), wijst de PDK te Brussel er in zijn toelichting op dat in de wet nergens is voorzien dat deze personen alleen aan Brusselse ziekenhuizen worden toegewezen, maar dat dit in de praktijk wel het geval was. De VCT vraagt zich derhalve af of ten aanzien van deze personen de aanwijzingsprocedure niet voor verbetering vatbaar is, zodat ook ziekenhuizen en/ of psychiaters uit het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde, dat tot het gerechtelijk arrondissement Brussel behoort, in de beurtrol worden opgenomen en de gesignaleerde wantoestand onmogelijk wordt gemaakt.

b) Zoals de PDK te Brussel het stelt, zou ook het proactieve optreden van de politiediensten, die vóór de overbrenging naar het aangewezen ziekenhuis nagaan of een Nederlandstalige psychiater aanwezig is, problemen kunnen vermijden. Evident komt ook zijn voorstel dat de Brusselse ziekenhuizen zelf een beurtrol opstellen, waarbij steeds een Nederlandstalige psychiater beschikbaar zou zijn voor de Nederlandstalige patiënten die dringend moeten onderzocht worden, hiervoor in aanmerking.

c) De VCT acht het belangrijk dat de zogenoemde NIXON-procedure met de aanwijzing van ziekenhuizen dermate wordt bijgewerkt en eventueel verfijnd, zodat de vermelde wantoestand uitgesloten is. Overigens, zoals de vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad in zijn brief aan de VCT opmerkt, zouden de gerechtelijke diensten en hun medewerkers die voor hun administratieve handelingen onder de toepassing van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) vallen, zich kunnen laten inspireren door de bepalingen van artikel 17, § 1, A, 2°, van de SWT: indien de zaak gelokaliseerd of lokaliseerbaar is tegelijk in Brussel-Hoofdstad en in het Nederlandse taalgebied (zoals in casu), wordt de taal van dat laatste gebied (het Nederlands) gebruikt. Bij de aanwijzing van deskundigen voor onderzoeken wordt daarmee dan rekening gehouden. De VCT vraagt zich trouwens af of de procedure niet zou kunnen worden verfijnd waarbij, in het kader van de deskundigenaanwijzing, psychiatrische patiënten niet aan een ziekenhuis worden toegewezen maar aan psychiaters die dezelfde taal kennen en spreken als de patiënt.

Een afschrift van dit advies wordt toegestuurd aan de Procureur des Konings te Brussel, de Vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de burgemeesters van de politiezone TARD (Ternat, Affligem, Roosdaal, Liedekerke) en aan de Afgevaardigd Bestuurder van de IRIS ziekenhuizen.